

Käskkirjaga suitsetamist koolis ei keela

Tallinna 32. keskkooli seinä ääres suitsetab keskpäeval pois- tekamp. Eri pikkuses ja vanu- ses poisse krae vahele sadav vihm ei häiri.

"Koolimaja trepil ei tohi suitsu te- ha – võib käskkirja saada. Maja nurga peal seistes näeb aga hästi ära, kui õpe- taja tuleb," kommenteerivad poisid. Nende sõnul tuleb enne suitsu ette pa- nemist aegsasti vaadata, kas puhveti akendel on kardinad ees või mitte. "Va- hel õpetajad piiluvad meid sealt ja noo- mivad. Käskkirju tehakse harva," rää- givad poisid.

Direktor loobus suitsust koos poistega

Tallinna Mustamäe Gümnaasiumi neli õpilast tõmbavad suitsu vastasma- ja rõdu all. Välimuse järgi pole neist ükski veel lõpuklassi jõudnud. Kaks poissi jagavad üht sigaretti omavahel. "Rõdu on heaks vihmavarjuks. Koo- lis midagi erilist suitsetajatega ette ei võeta," ei pelga üks noormees karis- tust. Teised hoiavad fotograafist igaks juhaks eemale.

Tallinna Kopli kunstikeskkooli di- rektor Märt Sults kutsus üleieile kooli suitsumehed koosolekule. Seal luba- sid kõik ühiselt suitsetamine maha jät- ta. "See töötus puudutab eelkõige küll kooli territooriumil suitsetamist. Sel- le vastu, mis väljaspool kooli toimub, ei suuda me võidelda," nendib Sults, kes ka ise jättis koos õpilastega suit- setamise maha.

Tema hinnangul näitab koolis suit- setamine sageli seda, kas õpilased pea- vad oma direktorist ja õpetajatest lu- gu või mitte. Kui noored pedagooge ei austa, rikuvad nad keelde mõnuga.

Sulsti sõnul on suitsetajaid viimas- tel aastatel koolis aina rohkem. Õpila- sed tõmbavad suitsu, sest usuvad, et nii maanduvad pinged ja lahenevad proble- lemid. "Ma ei oska öelda, kui palju suitsumehi meie koolis on, kuid minu jaoks on ka üks noor suitsetaja liiast," on Sults veendunud.

Tema sõnul ei saa käskkirjadega suit- setamise vastu võidelda, sest need hir- mutavad vaid neljanda klassi õpilasi. "Kui suitsumehele teha kolm käskkir- ja järjest, saaks ta ju ka koolist välja vi- sata, kuid see ei lahenda tema tubakap- robleemi. Koolis tuleb teha kõik selleks, et noor ise taipaks, et teeb enda jaoks midagi valesti," on Sults kindel.

Eesti tervisekasvatuse keskuse noor- te tubakaprojekti juhi Jaanus Põdra sõ- nul on viimastel aastatel noormeeste seas suitsumehi üha vähem. Samas hakkab iga aastaga suitsetama järjest enam tüdrukuid.

Põdra sõnul on ka tubakareklaamid üha sagedamini suunatud alla 18-aas- tatele ja noortele neidudele. Reklaam- piltidel näeb üha harvem üksikut kau- boid. Tema asemele on ilmunud suit- setavad õnnelikud paarid.

Arvutimäng mõjub enam kui surmahirm

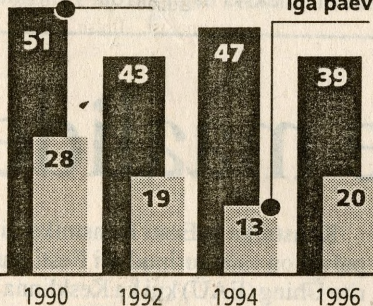
Põdra hinnangul ei ole võimalik nüüdisaja koolides suitsusurmaga äh- vardades noorteni jõuda. Palju tõhu- sam on selgitustöö, mida teevad noo- red ise. Näiteks kuulutati sel kevadel Tallinna Laagna Gümnaasiumi terri- toorium nädalaks ajaks suitsuvabaks. Iga õpilane, kes nägi kaaslast kooli juu- res suitsu tõmbamas, võis panna neist tehtud fotod häbitahvlile. Samal ajal korraldasid 10. klassi õpilased tervise- kasvatuse keskuse eestvedamisel tuba-

Suitsetamine Eestis

protsentides

16-24- a mehed, kes suitse- tavad iga päev

16-24- a naised, kes suitsetavad iga päev

Maailmas sureb suitsetamise tagajärjel üks inimene iga 13 sekundi tagant.

Aastas tarbitakse Eestis umbes 3000 tonni tubakat, see põhjustab 2000 surma- juhtu ja 3000 haigusjuhtu aastas.

Eeli Polli

Tallinna 32. keskkooli poisid käivad suitsetamas koolimaja nurga taga.

RAUNO VOLMAR

kavastast selgitustööd. Laagna kooli puhvet oleks äärepealt pankrotti läi- nud, sest õpilased ummistasid vaid nä- dalaks loodud noortekohviku, kus le- vitati tubakavastaseid materjale.

Sel sügisel tehakse säärast selgitus- tööd veel viies-kuues koolis. "Samas on seda paljudes koolides raske teha, sest direktor ja pooled õpetajad on ise suitsumehed – nad on lastele "eesku- juks", teab Põder.

Eelmisel aastal valmis tervisekasva- tuse keskuses arvutimäng, mis aitab noori suitsust eemal hoida. Mängijal tuleb võimalikult kiiresti suitsud ära suitsetada. Kui jäädakse vahele, tuleb vastata igasugustele küsimustele tuba- ka kohta. "Neid küsimusi on viisküm- mend ja kui mängu teatud aeg mängi-

da, kuluvad need pähe ning tulevad ka teadmised," leiab Põder.

Põdra hinnangul on Eesti Euroopas ainulaadne riik, sest meil maksab suit- supakk niisama palju kui leivapäts ja piimaliiter. Mujal on suitsetamine kal- lis lõbu ja kõrge hind piirab noorte tu- bakalembust.

Põdra sõnul ei tunne noored, et tu- bakas hakkab tervisele, sest sigarette valmistavad firmad kinnitavad, et nen- de toodang on järjest ohutum. "Nar- kootikume tarvitades on mõju kiiresti näha, sest jäädakse sõltlaseks ja "ku- kutakse" ruttu ära, suitsetades seis- takse kaua püsti. Inimene ei usu tuba- ka kahjulikkust enne, kui tervis vane- mas eas üles ütleb," nendib Põder.

MALLE PAJULA